

نظامنامه

محصول مال مواشي

نظامنامه د محصول د مال مواشي

(۱۰) برج (جوزا) ۱۳۰۷

تعداد طبع اول:.....(۶۰۰)

قيمت في نسخه.....(۱۲) پول

مطبوعه شرکت رفیق کابل

بسم الله الرحمن الرحيم

نظامنامه محصول مال مواشی

مقدمه

چون در افغانستان محصول مواشی با انواع مختلف و اقسام متعدد گرفته میشود، مثلاً محصول زکوة طرق، علف چر، باج سیخ، شاهيگی، تکت زکوة سرر مه گی، سرگله گی، روغن، قروت معمولی سرکانه، چکانه، با وجود این محصولات دیگر تکالیف هم بمنثل حواله خرید جوال، گلیم جل، نوار پشم، ریشمه، توبره، باسلیق اسپ، اشتر، مرکب که دولت بکار میداشت بالای زکوة مال رعایا ریش گرفته شده از قرار ریش گرفته میشود و نیز محصولاتی که برای مواشی گذاشته شده بود بالای یک قوم بیک قرار، و بالای دیگر قوم بدیگر قرار محصول کم و زیاد مقرر بود بعضی از احکام و کارداران خدا ناترس بلکه نوکران شخصی شان که از یک جا بدیگر جای حرکت مینمودند بمصارف خود را باسم سیورسات و بارگیر و سواری خود را باسم (ألو) از رعایا میگرفتند و برای هر کدام وجوه عامل و ضابط علحده و برای تحصیل آن محصلان متعدد مقرر گردیده این قواعد باعث تکالیف و زحمات مالداران میشد لهذا بنابر آسوده حالی رعایای صادقه شاهانه ام همه این تکالیف و زحمات را رفع نموده یک محصول باسم محصول مواشی بالای تمامی مالداران افغانستان بدون استثنای قومیت و شخصیت وضع نمودم، تا مطابق نظامنامه هذا از همه مالداران در جمیع ممالک افغانستان محصول مذکور بقسم مساوات و برابری گرفته شود تا احدی از محصول موصوف مرفوع القلم شده نتوانند.

کسیکه یک مال مواشی داشته باشد هم مالدار گفته میشود، و در محصول میآید، و محصول مال مواشی از نر و ماده و خرد و کلان حیوانات بلا استثنا یکسان گرفته میشود.

(۱)- بست محصول حیوانات که از قرار ده را یک و یا ده را دو عهده برآران و یا قریه داران و یا قبیله داران بدون شمار بدفاتر پادشاهی قبولدار شده از رعایا افزودی را جبراً بدون شمار میگرفتند، موقوف فرموده شد که بعد از این بدون قواعد نظامنامه هذا محصول گرفته نشود.

(۲)- هیئت هائیکه برای شمار مال مواشی مقرر میشوند از ذوات ذیل مرکب اند:-

الف:- در علاقه داریها و حکومتات تا درجه اول، خود علاقه دار و حاکم محلی با یکنفر وکیل منتخبه مجلس مشوره آن و کاتب مالیه، و از دو تا چهار نفر از ریش سفیدان اهل قریه.

ب:- در مراکز حکومتیهای کلان و حکومتات اعلی و نایب الحکومگیها از طرف حکام کلان و اعلی و نایب الحکومه ها سرکاتب مکتوب نویسی شان و دو نفر از وکلای منتخبه آن و سرکاتب واردات و مصارفات مرکزیه و از دو الی چهار نفر ریش سفید های قریه

(۳):- وقت شمار حیوانات از ابتدای حوت الی آخر اسد بمناسبت موسم زای مان محل مقرر، که بعد از روی مواشی بشمار شروع، و الی آخر اسد باید تکمیل شود.

(۴):- هیئت شمار در هر قریه و قبیله رفته حیوانات را شمار نموده کاتب شمار فی الفور نوع و تعداد حیوانات و محصول مقرر هر اسامی را بجزو داخل انوانتر خصوصی نموده بآخر هر روز میزان میکند و مبلغ محصول را بعبارت فارسی نوشته هیئت های شمار در انوانتر امضا مینمایند.

(۵):- برای اندراج محصولات مواشی تکتهای دو پارچه نزد هیئت های شمار موجود است پارچه اول را رئیس هیئت شمار با کاتبان مالیه متعلقه آن امضا نموده بحضور هیئت برای اسامی محصول داده میشود وجه محصول را نقد گرفته تسلیم کاتبان مال مواشی مذکور کرده میشود.

پارچه دوم را که ثبت پارچه اول، و مربوط شیرازه کتابت رئیس هیئت با دیگر اعضا متفقاً امضا مینمایند.

(۶):- هرگاه رئیس هیئت شمار و کاتب مامور تحویلی وجه محصول را نقد نگرفته نسبه گذاشته بودند از مأموریت طرد و تعزیر میشوند، و اگر اینوجه محصول از صاحبان مال حصول نشود نقود تلف شده از رئیس هیئت و کاتب مأمور تحویلی شمار بقرار ریش معاش شان اخذ و بخزینه حکومت تحویل میشود.

(۷):- چون مال مواشی در هر سال شمار، و محصول دولت از شخص مالدار در هر سال گرفته میشود هرگاه مال مواشی محصول ده در بین سال سقط یا مفقود گردد مجری داده نمیشود، و در سال آینده البته جدید شمار میشود هرگاه شخص مالدار، مال مواشی خود را که بتعداد پنجاه راس و یا زیاده از پنجاه راس باشد در همان سال بدیگری بفروشد لازم است که با شخص خریدار بمأموریت محلی خود مراجعت نماید، از مأموریت محلی آن مال مواشی فروش شده او از روی حساب دفتر و تکت مال شماری از جمع مالدار سابق آن وضع و برای خریدار تکت داده در ملاحظات دفتر خود مینویسد.

بموجب این تکت مال مواشی که مال دار سابق آن در همانسال محصول داده خریدار از دیگر محصول مواشی همین سال معاف است.

(۸):- محصولات مال مواشی از رعایای دولت قرار ذیل اخذ میگردد.

اشتر	سه افغانی	۷۰ پول
اسپ و قاطر هر یک	یک افغانی	۸۰ پول
گاو گاو میش هر یک	۹۰ پول
مرکب	۹۰ پول
گوسفند و بز هر یک	۲۵ پول

(۹):- در تعداد حیوانات مالداران که بحضور هیئتهای شمار، شمار میشود هرگاه تفاوت ظاهر شود از شخص صاحب مال سیاستاً دو چند محصول اموالیکه در آن خیانت و چشم پوشی شده است اخذ میگردد و هیئتهای شمار مطابق ماده (۲۳۳) نظامنامه جزای عمومی طبع ۱۳۰۶ مجازات میشوند.

(۱۰):- مالدارانیکه مال مواشی خود را در حین شمار پنهان کرده برای شمار حاضر نکنند، یا هیئتهای شمار در محصول مال مواشی آنها چشم پوشی نمایند، کسانیکه بهیئتهای شمار ازین پنهان کردن و یا در صورت خیانت هیئتهای شمار بآمران مافوق آنها اطلاع بدهند از صاحبان مال مواشی که در مال آنها تفاوت و خیانت شده سیاستاً دو چند محصول گرفته مناصفه بطور انعام به مخبر و مناصفه بخزینة حکومت تحویل میشود و هیئتهای شمار مطابق ماده (۲۳۳) نظامنامه جزای عمومی ۱۳۰۶ مجازات میشوند.

(۱۱):- هرگاه عائدات مال مواشی سنه جاریه نسبت بعائدات سنه ماضیه کسر نماید، هیئتهای شمار تحقیق مینمایند، اگر این کسر در نتیجه یک آفت عمومی مثل اتلاف حیوانات و غیره موجبات سماویه است و هیئتهای شمار نتیجه تدقیق خود را با اسباب موجبه کسر مشروحاً بامر مافوق خود اطلاع میدهند و هرگاه این کسر اسباب موجبه عمومیه موجود ندارد هیئت شمار علاقه داریها بحکومات کلان و هیئتهای شماری که از حکومت درجه اول و دوم و سوم مقرراند بولایات و حکومت اعلی همچنان هیئتهائی که از طرف حکومت کلان مقرر میباشند بولایات و یا حکومت اعلی اخبار مینمایند.

آمران مافوق آنها بعد ملاحظه کسر محصول در صورتی که کسر اضافه از عشر محصول سنه ماضیه باشد یک هیئت تفتیشیه مقرر میدارند، این هیئت بتفتیش شروع نموده نتیجه را بمقامیکه از آنجا مقرر شده اند تقدیم مینمایند هیئتهای شمار علاقه داریهائیکه راساً بولایات یا حکومت اعلی مربوطند نتیجه شمار خود را در جمله محاسبات شهریه خود قراریکه در عنوان اینماده مصرح است راساً بولایت و حکومت اعلائی مربوطه خود اخبار مینمایند.

(۱۲) اگر جمع محصول مال مواشی نسبت بسالهای گذشته کسر زیاد کرد وزارت مالیه در چاره جوئی جوان مکلف است.

(۱۳) حواله جات جل، جوال پشم، گوسفند، اسپ خریداری روغن معمولی، قروت، گلیم، نوار، سردوز، ریشمه، توبره، باسلیق، اشتر، مرکب و غیره موقوف است دولت کار آمد خود را بخوش رضا و قیمت روز، خریداری میکند، هیچکس

را اجازه نیست که بحواله چیزی بگیرد، و یا جبراً خریداری کند اگر کرده بود و بظهور رسید بقرار نظامنامه جزا میبندد.

(۱۴) هیئتهای شمار حسابات خود را بجزو، ماهواره بداره مربوطه خود فرستاده رسید حاصل میدارند وجه محصولاترا در دهم و بیستم و آخر ماه کاملاً تحویل خزینه کرده رسید حاصل دارند هرگاه درین روزها تعطیلات عمومی موافقت نماید.

یکروز قبل ان تحویل خزانه میدارند هرگاه مطابق حکم ماده هذا وجه محصولاترا مامور تحویلی آن بخزانه تحویل نکرده بود از ماموریت عزل میشود.

(۱۵): اشیائیکه خریداران در هنگام محاربه ضرور باشد بموجب فرمان دستخطی همایونی قرار نرخ روز جنساً دولت میگیرد، و قیمت انرا در حین حساب مجری میدهد.

(۱۶):- مال مواشی هر موضع، در همان موضع بحضور هیئتهای شمار شمار شده اخذ محصول آن نقد میشود اگر بعضی مالدار گزری در یک موضع مال شمار شده باشد رسید محصول را گرفته بدیگر موضع حرکت و گردش کند. بر او دیگر هیچ تکلیف نیست همان سند که بامضای هیئتهای شمار گرفته ملاحظه و سند قانونی شمرده میشود.

(۱۷):- اگر بعضی رمه دار که تعداد رمه آن از پنجاه راس اضافه باشد در یکسال بیک موضع سیاهه مواشی آن آمده باشد و در سالهای آینده خیال رفتن دائمی بدیگر موضع داشته باشد باید برای مدیر مالیه خود اطلاع داده خط بگیرد.

(۱۸) مالداریکه دائمی بدیگر موضع میرود خط مدیریت مالیه موضع سابقه خود را برای مدیر مالیه موضعیکه جدید آمده میرساند.

(۱۹) هر مالدارکه از یک موضع بدیگر موضع بطور دائمی میرود لازم که برای مدیر مالیه موضع سابقه خود اطلاع بدهد تا مدیر مالیه موضع سابقه او برای مدیر مالیه موضعیکه حال میرود اطلاعی کند که مستحضر باشند.

(۲۰):- هر مالدارکه از مدیر مالیه خود خط رفتن دیگر موضع خود را میگیرد، اگر برای مدیر مالیه موضع جدید خود نرساند و یا خود را در بین راه پنهان کرد بعد دستیابی و تحقیق؛ محصول مواشی آن سه چند گرفته میشود.

(۲۱): در خصوص (ألو) که کاردارها در بین راه جبراً میگرفتند قطعاً موقوف گردید فقط در وقتیکه کدام مهمیکه در ان فائده عمومی باشد، بموجب فرمان دستخطی اعحضرت همایونی حواله و اجرا خواهد شد.

(۲۲) اشخاصیکه محصول سرخانه و اضافی و اسبابی و جواز بدولت میدهند هیئتهای شمار مطابق ماده (۳) نظامنامه هذا اخذ محصول کرده بر طبق ماده (۱۴) این نظامنامه حسابات آنها را بجزو ماهواره بداره مربوطه خود میفرستند.

(۲۳) محصول سرخانه و آسیابی و اضافی و جواز هر موضع در موعد شمار قانون هذا شمار، و بقرار بست مقررۀ همان موضع نقد گرفته میشود اگر در بین سال تغیر و تبدیل پیدا کند مجری داده نمیشود، و برای سال آینده شمار سال گذشته بست شناخته نمیشود، و در وقت شمار شمار جدید میشود.

(۲۴) کسانیکه از یک موضع بدیگر موضع بقسم دائمی میروند اگر در همان موضع سرخانه مقررى داشته باشند موافق بست مقررى همان محلیکه جدید وارد میشوند محصول سرخانه از آنها گرفته میشود هرگاه در محل وارده محصول سرخانه مقررى نباشد از تادیه محصول سرخانه معافند.

(۲۵) از گوسفند برۀ بز قره قلی که بواسطۀ پوست کشته میشوند محصول مال مواشی گرفته نمیشود معاف است.

(۲۶): دفتري محال و یا مدیر مالیه بر طبق موادیکه در نظامنامه هذا ایضاح گردیده باستثنای ماده (۱۷) و (۱۵) و (۲۰) و (۲۱) که مخصوص مال مواشی است درباره شمار سرخانه و اضافی و آسیابی و جواز مراعاة و اجرا نمایند.

(۲۷) چون زکوة امر شرعیست بنا بر آن مالدارانیکه مستوجب زکوة باشند در رسانیدن آن کوشش ورزیده تمام احتیاط بکار برند.

(۲۸) احکام مواد نظامنامه سابقه محصول مواشی و تعمیل آن بعد از تاریخ نشر این نظامنامه مشرک و منسوخ است.

۲۰ ثور ۱۳۰۶

ادخال و اجرای این نظامنامه را در نظامات دولت امر و اراده مینمایم.